KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2023/375

2023 m. vasario 16 d.

dėl 2021 ir 2022 m. į Lietuvą importuotų prekių neapmokestinimo importo muitais ir PVM sprendžiant migracijos krizę

(pranešta dokumentu Nr. C(2023) 1032)

(Tekstas autentiškas tik lietuvių kalba)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2009 m. spalio 19 d. Tarybos direktyvą 2009/132/EB dėl Direktyvos 2006/112/EB 143 straipsnio b ir c punktų taikymo, neapmokestinant galutinio tam tikrų prekių importo pridėtinės vertės mokesčiu ([1]), ypač į jos 53 straipsnio pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į 2009 m. lapkričio 16 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1186/2009, nustatantį Bendrijos atleidimo nuo muitų sistemą ([2]), ypač į jo 76 straipsnio pirmą pastraipą,

kadangi:

(1) 2021 m. birželio mėn. pradėjo daugėti neteisėtai Lietuvos ir Baltarusijos sieną kertančių trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės. Šį daugėjimą lėmė tai, kad Baltarusijos režimas, nepaisydamas tarptautinės teisės, pagrindinių teisių ir žmogaus teisių, naudojosi migrantais kaip priemone, o tai turėjo didžiulį poveikį Lietuvai kaip kaimyninei šaliai ir sukėlė didelį spaudimą bei išskirtinių sunkumų sprendžiant sienos apsaugos, trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės priėmimo ir apgyvendinimo klausimus. Iki 2021 m. rugpjūčio mėn. pradžios asmenų, neteisėtai kirtusių Lietuvos sieną iš Baltarusijos, buvo užregistruota daugiau kaip 55 kartus daugiau nei per visus 2020 m. Dėl padidėjusio trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės, neteisėtai kertančių Lietuvos ir Baltarusijos sieną, skaičiaus Lietuva 2021 m. liepos 2 d. paskelbė ekstremaliąją situaciją visoje šalyje;

(2) siekdama spręsti su ekstremaliąja situacija susijusius klausimus, 2021 m. liepos 15 d. Lietuva pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 1313/2013/ES ([3]) 15 straipsnio 1 dalį paprašė pagalbos. Į Lietuvos pagalbos prašymą atsiliepė 19 valstybių narių ir viena Sąjungos civilinės saugos mechanizme dalyvaujanti trečioji šalis. Šią pagalbą sudarė šildymo sistemų ir oro kondicionierių, gultų, elektros generatorių, konteinerinių namų (gyvenamųjų ir sanitarinių), palapinių ir tinkamų grindų, apšvietimo rinkinių, stalų, kėdžių, antklodžių, pagalvių, miegmaišių, čiužinių, spintelių, sandėliavimo palapinių, maisto davinių ir kitos pagalbos natūra tiekimas;

(3) 2021 m. spalio 13 d. Lietuva pateikė prašymą (jis buvo patikslintas 2022 m. balandžio 15 d. ir 2022 m. birželio 6 d.) neapmokestinti importo muitais ir pridėtinės vertės mokesčiu (PVM) į Lietuvą importuotų prekių, skirtų nemokamai išdalyti ar naudotis trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės, neteisėtai kirtusiems Lietuvos ir Baltarusijos sieną, ir tarptautinės apsaugos prašytojams;

([1]) OL L 292, 2009 11 10, p. 5.
([2]) OL L 324, 2009 12 10, p. 23.
([3]) 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (OL L 347, 2013 12 20, p. 924).

(4) laukdama, kol bus paskelbtas Komisijos sprendimas, Lietuva leido laikinai sustabdyti importo muitų taikymą prekėms, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 1186/2009 76 straipsnio antroje pastraipoje, ir laikinai netaikyti PVM prekėms, kaip nurodyta Direktyvos 2009/132/EB 53 straipsnio antroje pastraipoje;

(5) Lietuva patvirtino, kad prekės, skirtos nemokamai išdalyti ar naudotis trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės, neteisėtai kirtusiems Lietuvos ir Baltarusijos sieną, ir tarptautinės apsaugos prašytojams, pirmą kartą buvo importuotos 2021 m. rugpjūčio 12 d.;

(6) Lietuva pranešė Komisijai, kad prekes, skirtas išleisti į laisvą apyvartą, importavo Lietuvos valstybės sienos apsaugos tarnyba, o paskirtos valstybinės organizacijos importuotas prekes nemokamai išdalijo ar pateikė naudotis trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės, neteisėtai kirtusiems Lietuvos ir Baltarusijos sieną, ir tarptautinės apsaugos prašytojams;

(7) humanitarinė krizė, kuriai spręsti reikalinga skubi kitų valstybių narių ir trečiųjų šalių pagalba siekiant apsaugoti didelį skaičių neteisėtai Lietuvos ir Baltarusijos sieną kirtusių trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės, taip pat tarptautinės apsaugos prašytojų, ypač rudenį ir žiemą, ir dėl jos Lietuvos patiriami ypatingi sunkumai, yra nelaimė, kaip ji suprantama Reglamento (EB) Nr. 1186/2009 XVII skyriaus C skirsnyje ir Direktyvos 2009/132/EB VIII antraštinės dalies 4 skyriuje;

(8) todėl tikslinga suteikti leidimą Lietuvai neapmokestinti prekių, importuojamų Reglamento (EB) Nr. 1186/2009 74 straipsnyje apibūdintais tikslais, taikytinais importo muitais, o prekių, importuojamų Direktyvos 2009/132/EB 51 straipsnyje apibūdintais tikslais, – taikytinu PVM;

(9) kad būtų galima stebėti muitais arba PVM neapmokestinamų prekių importą ir užtikrinti teisingą šios priemonės taikymą, atsižvelgiant į tai, kad nuo 2022 m. vasario 24 d. taikoma kita panaši priemonė, t. y. Komisijos sprendimas (ES) 2022/1108 ([4]), turėtų būti reikalaujama, kad Lietuva informuotų Komisiją apie prekių, kurias leista įvežti be importo muitų ir PVM ir kurios skirtos nemokamai išdalyti ar naudotis trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės, neteisėtai kirtusiems Lietuvos ir Baltarusijos sieną, ir tarptautinės apsaugos prašytojams, pobūdį ir kiekį, taip pat informuotų ją apie priemones, kurių imtasi siekiant užkirsti kelią prekių naudojimui kitais tikslais nei tų žmonių poreikiams tenkinti;

(10) siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šiame sprendime nustatytų sąlygų, užkirsti kelią pažeidimams ir apsaugoti Sąjungos ir valstybių narių finansinius interesus, Lietuva per šiame sprendime nustatytą terminą turėtų pranešti Komisijai apie rizikos valdymo ir atitinkamas muitinio tikrinimo priemones, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013 ([5]) 46 straipsnį taikomas muitais arba PVM neapmokestinamų prekių išleidimui į laisvą apyvartą ir naudojimui;

(11) atsižvelgiant į didžiulius Lietuvos patiriamus sunkumus, Lietuvos 2022 m. birželio 6 d. prašymu į Lietuvą nuo 2021 m. rugpjūčio 12 d. iki 2022 m. liepos 31 d. importuotos prekės turėtų būti neapmokestintos importo muitais ir PVM;

(12) 2022 m. lapkričio 25 d. įvyko konsultacijos su valstybėmis narėmis pagal Reglamento (EB) Nr. 1186/2009 76 straipsnio pirmą pastraipą ir Direktyvos 2009/132/EB 53 straipsnio pirmą pastraipą,

([4]) 2022 m. liepos 1 d. Komisijos sprendimas (ES) 2022/1108 dėl importuojamų prekių, skirtų nemokamai išdalyti ir naudotis nuo karo Ukrainoje bėgantiems asmenims ir Ukrainoje likusiems stokojantiems asmenims, neapmokestinimo importo muitais ir PVM (OL L 178, 2022 7 5, p. 57).

([5]) 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013 10 10, p. 1).

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Lietuvos valstybės sienos apsaugos tarnybos importuotas prekes, skirtas išleisti į laisvą apyvartą, leidžiama įvežti be Reglamento (EB) Nr. 1186/2009 2 straipsnio 1 dalies a punkte apibrėžtų importo muitų ir be Direktyvos 2009/132/EB 2 straipsnio 1 dalies a punkte apibrėžto importo pridėtinės vertės mokesčio (PVM), jei įvykdomos šios sąlygos:

a) prekės yra skirtos naudoti vienam iš šių tikslų:

   i) kad paskirtos valstybinės organizacijos jas nemokamai išdalytų trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės, neteisėtai kirtusiems Lietuvos ir Baltarusijos sieną, ir tarptautinės apsaugos prašytojams;

   ii) kad paskirtos valstybinės organizacijos jas pateiktų nemokamai naudotis trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės, neteisėtai kirtusiems Lietuvos ir Baltarusijos sieną, ir tarptautinės apsaugos prašytojams, o tos prekės liktų šių organizacijų nuosavybe;

b) prekės atitinka Reglamento (EB) Nr. 1186/2009 75, 78, 79 ir 80 straipsniuose ir Direktyvos 2009/132/EB 52, 55, 56 ir 57 straipsniuose išdėstytus reikalavimus.

2 straipsnis

Ne vėliau kaip 2023 m. kovo 1 d. Lietuva pateikia Komisijai šią informaciją:

a) konsoliduotą informaciją apie prekes, kurias pagal 1 straipsnį leista įvežti be importo muitų ir PVM:

   i) muitinės deklaracijos numerį,

   ii) priėmimo datą,

   iii) kombinuotosios nomenklatūros kodą,

   iv) Europos Bendrijų integruotojo tarifo kodą,

   v) neto masę,

   vi) papildomą matavimo vienetą (jei taikoma),

   vii) prekių vertę,

   viii) muito normą,

   ix) PVM tarifą,

   x) nesurinktų muitų ir PVM sumą,

   xi) prekių kilmę,

   xii) 1 straipsnio a punkto ii papunktyje nurodytų organizacijų, kurios prekes pateikia nemokamai naudotis trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės, neteisėtai kirtusiems Lietuvos ir Baltarusijos sieną, ir tarptautinės apsaugos prašytojams, pavadinimus;

b) paskirtų valstybinių organizacijų, atsakingų už prekių, kurias leista neapmokestinti muitais ir PVM, išdalijimą ir pateikimą naudotis trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės, neteisėtai kirtusiems Lietuvos ir Baltarusijos sieną, ir tarptautinės apsaugos prašytojams, sąrašą;

c) informaciją apie priemones, kurių imtasi siekiant laikytis Reglamento (EB) Nr. 1186/2009 78, 79 ir 80 straipsnių ir Direktyvos 2009/132/EB 55, 56 ir 57 straipsnių;

d) rizikos valdymą ir, kai tinkama, muitinio tikrinimo priemones, kurių Lietuva ėmėsi pagal Reglamento (ES) Nr. 952/2013 46 straipsnį dėl prekių, kurioms taikomas šis sprendimas.

3 straipsnis

1 straipsnis taikomas į Lietuvą nuo 2021 m. rugpjūčio 12 d. iki 2022 m. liepos 31 d. importuotoms prekėms.

4 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Lietuvos Respublikai.

Jis taikomas nuo 2021 m. rugpjūčio 12 d.

Priimta Briuselyje 2023 m. vasario 16 d.

Komisijos vardu
Paolo GENTILONI
Komisijos narys